

MIN BÄSTA METOD för de outhärdliga frågorna

Teorem om sorg och förlust

”Vilken större sorg kan vi dödliga uppleva än att se våra barn dö?” Det var Euripides som sa det.

”Men om och när det sker, ska jag ändå leva. Vi förblir dock otröstade, det vi förlorat är oersättligt.” Det var Freud som sa det.¹

”Undvik till varje pris att representera en tragedi. Bli en annan.” Det var jag som sa det.

Jag vill påstå att många metoder för sörjande har fel. Bland annat för att de utgår från idén om läkning, ett lån från den medicinska mytologin översatt till människans livsfrågor. Men i djup sorg finns inget sår, inte heller något bottenlöst – vi omges av förkrossande metaforer.

Var tid har sina ideologier, en ansamling oanalyserade konventioner som verkar på oss, gör oss till barn av vår tid, som det heter.

Vi framställer oss, *blir* detta, kallar det *jag*.

Det är när något drabbande sker som detta *jag* krackelerar och utmanas.

Biologi översatt till psykologi är drift. Psykoanalysen i all sin ofullkomlighet utgör en kritiskt granskande teori om den mänskliga erfarenheten, och en av få som inte bortser från kropp och drifter. När livet hotas, sätts driften i rörelse. Driften tar inte hänsyn till känslor, den relaterar inte till personliga pronomen, den kan få objektrelationer att rämna.

Driftsmässigt överger vi den döde – och den döende – för där finns inte framtiden: en konflikt och en skandalös sanning för den civiliserade människan. I realiteten, vi kallar det kärlek, överger vi naturligtvis *inte* den döende, och idealt agerar vi utifrån en etik som inte främst grundar sig på skuld-känslor.

Det händer alltid mycket mer än vi kan bära och allt som händer måste integreras i det fortsatta livets tjänst. Om vår berättelse har med det namnlösa att göra - *brutala invaderande fakta utan filter* – där det yttersta meddelelsebehovet sammanfaller med den yttersta mållösheten – säg ”något annat”, tala intransitivt om saken. Autentiskt drabbande erfarenhet har initialt inga egna ord, om den alls kommuniceras sker det indirekt.

Hur utdragen smärtan än antas vara har den liksom lusten sin gräns: det är subjektets ”försvinnande”.² Och eftersom jaget som bekant inte är den enda instansen för vår erfarenhet – kan det ”försvinnandet” betraktas som den oundvikliga förflyttning vi gör vid en avgörande erfarenhet? En metod för förändring.

---

¹ Freuds dotter Sofie dog i spanska sjukan 1920, 26 år gammal. Freuds artikel *Sorg och Melankoli* skrevs 5 år tidigare.

² När Lacan skriver om smärtan använder han sig av dubbelmeningen i franskans *évanouissement*, som förutom försvinnande också betyder svimning.